

MDF és 5% - balkanyar

A Magyar Demokrata Fórum Elnöksége 2009. november 26-án egyhangú szavazással döntött arról, hogy [Bokros Lajost javasolja a párt miniszterelnök-jelöltjének](#). A volt pénzügyminiszter tavaszi feltűnése a Fórum háza táján ma már jól kirajzolja azt a folyamatot, amely a magyar pártpaletta egyik legnagyobb ívű utat bejáró pártjává tette az MDF-et. Igaz ez még akkor is, ha – saját önminősítésük szerint – pontosan ugyanott állnak, mint 1990-ben, Antall József kormányzása idején. Különösen az elmúlt és a jelenlegi parlamenti ciklusok során fedezhetők fel szimptomatikus jelei ennek az átalakulásnak, melynek katalizátora egyrészt a Fórum Fideszhez való viszonya (korábról), másrészt a baloldali pártok szétesés közeli állapotba kerülése, ill. szavazóik elfordulása tőlük (újabban). Az MDF baloldali fordulatot végrehajtva mérsékelt jobboldali pártból mérsékelt baloldali párttá formálja magát. Ez az átalakulás ma is, a szemünk előtt zajlik.

A Fórum elérve a bejutási 5%-os küszöböt, a várakozásokat felülmúlóan szerepelt a 2009-es EP választások során. Az 5% elérése 2009. júniusában éppen úgy sikernek számított az MDF-nél, mint ahogyan egy újabb esetleges küszöbgrás is annak tekinthető majd 2010-ben. Az MDF célja 5%; tőlük többet „elvárni” irreális. A Fórum parlamentbe kerülése (vagy annak ellenkezője) pedig közhelyszerűen nagy mandátumeltérést eredményezhet a bekerülő pártok között, így egy esetleges Fidesz kétharmad esélyeit is nagyban befolyásolja az MDF választási szereplése. Ahhoz, hogy a Fórum elérje az áhított 5%-ot, a már megkezdett baloldali fordulatot kell betetőznie azáltal, hogy tovább erősíti imázsát a baloldali szavazók körében.

Az MDF a 2006-ban kezdődött parlamenti ciklus során két éles szituációban bizonyította, hogy hozni tudja az 5%-ot: 2006 áprilisa 5,04% (272831 szavazat) és 2009 júniusa 5,31% (153660 szavazat). Azonban míg 2006-ban még egy centrista politizálással, döntően – de nem kizárólagosan – jobboldali szavazók támogatásával, valamint a két nagy párt támadásával tudták elérni ezt az eredményt, addig 2009-ben Bokros indításával már a baloldal elbizonytalanodott szavazóit is expressis verbis megcélolták – sikerrel. Az MDF egy olyan úton jár tehát, melyen az Antali örökség konstans

zsinórmérceként történő emlegetése mellett, a kezdeti Antali örökségtől eljutott a Horn-kormány neoliberais pénzügyminiszterének listavezetőként történő indításáig. Sőt, egyes felröppent hírek szerint [Kuncze Gábor](#), vagy más egykori prominens SZDSZ-es vezetők, továbbá az MDF-től indult és ma a baloldali értelmiségiek körében ikonnak tekinthető [Debreczeni József](#) is a Fórum listáján indulhatna a következő választások során. Egy ilyen lépés betetőzné a fentebb vázolt folyamatot, mely során a mérsékelt jobboldali pártból mérsékelt baloldali párt válna.

Az MDF által az elmúlt években bejárt út kirajzolja a párt gyengeségeit és erősségeit, amelyekkel ha a Fórum is számot vet (és kihasználja ezt a tudását) újra eséllyel pályázhat a parlamentbe jutásra ill., arra hogy szavazatmaximalizáló képességét kihasználja. A ciklusban mutatott jelek alapján az MDF gyengeségei közé lehet sorolni:

- a sorozatos – egymással sok tekintetben összefüggő és egymásra ható – botrányokat,
- a szavazatszerzés szempontjából húzónevek kizárását, kiválását a pártból (Lezsák Sándoréktól kezdve Almássy Kornélig),
- a megszűnő parlamenti frakciót,
- az UD Zrt körül zajló megfigyelési ügyet (a hozzá kapcsolódó mentelmi ügyet),
- a pártvezetés kritikásai szerinti eltérést a korábbi ideológiai alapoktól, mely felveti a hiteltelenség kérdését, és melynek hatásaként a párt egyes vidéki tagszervezetei „elnéptelenedtek” – ahogyan korábbi törzsszavazóik is elmaradtak

A Fórum erősségei közt lehet ugyanakkor említeni:

- a kispárti szerepből adódó lehetőségeket (egyfajta mérleg nyelve szerep hangsúlyozása és a nagy pártok ostromozása)
- a belső ellenzék átmeneti hiányát
- új, a választók egyes csoportjai számára vonzó politikusok megnyerését,
- az elvesztett jobboldali szavazók pótlásának képességét.
- Vállalkozó, kockázatvállaló politizálási szemléletet – eltérően korábbi gyakorlatától – a politika világában

A Dávid vezette MDF képes tehát a megújulásra, azonban ezért nagy árat kellett fizetnie. Korábbi vezető politikusok kiválásával jelentős mértékben vesztett szavazóbázisából,

ugyanakkor az „üzlet” egyelőre megtérülni látszik, hiszen az új nevek baloldaltól történő bevonása új szavazókat is jelentett. Kérdés, milyen mértékben hat ez a folyamat a párt hitelességére? Úgy tűnik azonban, hogy nem ez lesz a legnagyobb probléma a pártnál, mert az új nevekkal új szavazókat is tudott szerezni. Sokkal nagyobb fejtörést okozhat a hátszág felszámolódása, a tagszervezetek elfordulása a vezetéstől, mely szervezési-logisztikai szempontból teszi nehezzé a 176 egyéni körzetben történő jelölést és indulást egy választáson.

A választásokon való indulás nehézségeit a pártban is érzékelhették, ugyanis elkezdték átvenni az SZDSZ romjai közül a számukra vállalható jelölteket (pl. Szécsi Gábor). Így az MDF viszonya a hivatalos SZDSZ vezetéssel ellenséges, míg a Retkes Attila-féle SZDSZ vezetéssel közösséget vállalni nem tudó SZDSZ-esekkel lehet keresnivalója Dávid Ibolyának – valószínűsíthetően egyéni alkuk megkötése által.

A társadalmi támogatottsága mélypontján tartózkodó szocialistákkal is ambivalensnek nevezhető a Fórum viszonya. Az MSZP jelen állapotok szerint ugyan bejut a parlamentbe, viszont egyáltalán nem mindegy számára, hogy a Fideszen és a várhatóan szintén bejutó Jobbikon kívül bekerül-e az MDF. A szocialisták számára fenyegető Fidesz kétharmad megakadályozásának egyik eleme lehet az MDF jó szereplése, így a szocialistáknak nem érdekük a konfrontáció a Fórummal, sőt segítik is a pártot (ld. Dávid Ibolya és Herényi Károly mentelmi jogának megítélése). Az MDF-nek az 5% eléréséhez ugyanakkor szüksége van minden egyes voksra, amelyeket ma már szinte csak a baloldaltól tud megszerezni: felismerve az MSZP-ben csalódott mérsékelt-centrista gondolkodású szavazók elfordulását a kormánypárttól. Következésképpen, a két párt viszonya aszimmetrikusnak tekinthető: az MSZP nem támadhatja az MDF-et, de a Fórum szavazatszerzésre kényszerül az MSZP felségterületén, a baloldalon.

Szintén éles verseny várható az MDF részéről, az LMP-vel. Az új politikai formáció arra ugyan számíthat, hogy a magyar pártrendszer viszonyai között formabontó mondanivalójával mindegyik párttól szerezhet szavazatokat (talán a Jobbikot kivéve), de arra már nem, hogy az MDF olcsón adja majd „ártatlanságát”: melyik párt mondhatja el, hogy a Fidesz és az MDF miatt tartanak ott közállapotaink, ahol. Az LMP-nek meglesz azonban az a helyzeti előnye, hogy ők még tényleg „ártatlanok”.

Az MDF-Fidesz viszonyt meghatározza, hogy a Fidesz jó ideje levegőnek nézi a Fórumot, olyan pártnak, amelynek nincsen esélye a parlamentbe kerülésre. Erre a politikára tudott sikeresen – eddig háromszor: 2004, 2006 és 2009 – rácsafolni az MDF és ez elől a presszió elől került fokozatosan a baloldalra a párt. Természetesen, amennyiben egy olyan konstelláció alakulna ki, melyben a Fidesznek szüksége lenne az MDF-re, a helyzet gyökeresen megváltozna, azonban ez a lehetőség ma egyáltalán nem látszik. Így a két párt viszonya ellenséges, céljaik azonban mások. Ugyanakkor a közelmúltban Herényi Károly ajánlott koalíciót a Fidesszel, mely azonban gyorsan lekerült a napirendről.

Látható tehát, hogy az MDF mind 2004-ben, 2006-ban és 2009-ben, bár más-más alapokon, jó szavazatmaximalizáló képességgel rendelkezett. Racionális megfontolásokból a Fórumnak (a Dávid-féle vezetésnek) 2010-ben pedig nem érdeke egy visszafordulás a Fidesz felé. Az MDF vezetése számára a centrumtól balra lévő szavazók megszerzésére nyílik lehetőség, különösen ha figyelembe veszik a dezintegrált baloldalt és az ezzel összefüggésben lévő baloldali szavazói elbizonytalanodást, mely már egyszer (a 2009-es EP választások során) átlökte a pártot a küszöbön. A bal-jobb skálán ezen a területen lehet az MDF-nek keresnivalója. A jó kampányhoz 2006-ban elégséges volt a kispárti szerepből adódó lehetőségek kihasználása, 2009-ben pedig a Bokros neve által fémjelzett neoliberális gazdaságpolitika mozgósító ereje a baloldali szavazók egy része körében. 2010-ben ezt a folyamatot tetőzheti be a párt.

A kérdés jelenleg tehát az, hogy meg tudja-e ismételni jó kampányát a Fórum? Máshogyan fogalmazva, eléri-e az 5%-ot a következő választásokon? Az MDF fentebb leírt mozgása a magyar pártpaletán azt is eredményezi, hogy a párt mérleg nyelve szerepe mára túlhaladottá vált, hiszen a jobboldal felé nincsen mozgástere; a jobboldalon nem látszik, hogy szükség lenne egy „segédpártra”. Következésképpen annak kicsi az esélye, hogy a párt a Fidesz felé közeledjen. Az 5% elérése ma balról várható.